

УДК [396+572] (082)

Бондаренко О.В.¹

Дряпак О.А.²

¹ д-р філос. наук, проф. НУ "Запорізька політехніка"

² студ. гр. Е-410м НУ "Запорізька політехніка"

АКТУАЛЬНІСТЬ ТРАНСГЕНДЕРУ

Проблема трансгендеру (трансгендерності) є проблемою, яка в більшості суспільств не вписується у традиційне розуміння статі та гендеру. Проте це питання є актуальним, адже інакшість людей не завжди приймається у суспільстві. Як відомо, у гетеро-нормативних суспільствах дається настанова на те, що бажана норма – це гетеросексуальність, і потрібно уникати відхилень від неї. Всі інші форми сексуальності визнання не отримують. Ми живемо у світі чоловіків та жінок, де стать визначена і пізнавана, і здається, що наявний порядок речей універсальний і природний. Однак існують категорії, які не вписуються у традиційне розуміння статі та

гендеру. Транссексуальність, трансгендерність, міжстатевість перевертають з ніг на голову наші звичні уявлення і пропонують нові можливості розуміння таких категорій, як біологічна стать і гендер, жіночність та мужність, нормативність і девіантність. Трансгендерність – це проблеми інакшості людей, що змінюють свою стать, їх виключеність із суспільного дискурсу, їх відчуження та соціальна незахищеність. Перш за все, звернемося до термінології. Трансгендерна людина, трансгендер – це людина, гендерна ідентичність чи гендерна презентація якої не збігається з його або її біологічною статтю. До трансгендерів належать люди, які вважають себе особами протилежної статі, а також люди з постійно мінливою гендерною ідентичністю. Трансгендерність означає свободу від традиційних статевих та гендерних дефініцій та ідентичностей. Застосування будь-яких інших термінів буде сприйматися як приниження. У традиційному, патріархальному суспільстві всі взаємини між людьми будуються, спираючись на гетеросексуальну матрицю як єдино правильну, нормативну модель взаємин. Люди з народження визначаються як гетеросексуальні, але деякі з часом усвідомлюють певну розбіжність між тим, що вона/він вважала/в з реальними сексуальними інтенціями. В результаті індивід не може прийняти даного йому на підставі анатомічної статі гендерного статусу чоловіка або жінки і відчуває гостру незадоволеність ним. Проблема ненависті до трансгендерів або трансфобії полягає у тому, що суспільство спирається на патріархальну гетеронормативну модель.

Принизливим ставленням до міжстатевих людей є гомофобний «булінг» – це дискримінаційні дії або висловлювання у сфері освіти (цькування, образливі жарти, моральний тиск, фізичне насильство тощо), зумовлені сексуальною орієнтацією учня та спрямовані на створення нестерпних умов навчання. Хоча найскладнішим є перший крок – визнати той факт, що крім чоловіків і жінок існують інші форми статі та гендерної ідентичності. Прикладом цього є прийняті у 2006 році Джекьякартські принципи, головна ідея яких полягає у тому, щоб підкреслити очевидний факт – лесбійки, гомосексуалісти, бісексуали і трансгендери мають ті ж права, що й усі інші люди, а отже, на них поширюються всі міжнародні правила і стандарти. Отже, можемо говорити про символічне домінування гетеронормативної системи у всьому світі, яка намагається контролювати і зберегти традиційне сприйняття статі, так само як і засновану на цьому сприйнятті форму соціальної організації. Однак актуальність трансгендерної проблематики не зникає, й неможливо робити вигляд, що її не існує.